

ШАНОВНІ КОЛЕГИ! ДОРОГІ ОСВІТЯНИ!

Сердечно вітаю Вас із професійним святом – Днем працівників освіти!

Цей день був і залишиться назавжди для кожного учителя, викладача, вивчача, вихователя, ветерана педагогічної праці, кожної родини радісним та всенародним святом. І саме цього дня кожен з нас згадує свого Вчителя – того, котрий долучив до книги, запалив іскорку знань, був старшим другом і порадиником, кому ми зобов'язані своїми життєвими і професійними перемогами.

Освітяни – люди особливого гатунку, які свої сили, знання і досвід віддають вихованню в молодій людині потреби до пізнання світу, самовдосконалення та самореалізації, готовності до праці на благо рідної України. Нехай Ваша щоденна самовіддана праця примножить добро у світі, буде легкою і радісною від щедрої любові до вихованців та колег, повниться світлою вірою у свої сили, знання і високе призначення на землі – бути Учителем! Бажаю усім Вам повторитися у своїх учнях прекрасними рисами національної культури, високої моралі, патріотичним духом любові до свого народу, рідної мови та допомогти їм опанувати найважчу і найважливішу науку в світі – науку бути Людиною.

Дорогі колеги! Бажаю Вам міцного здоров'я, щастя, благополуччя, мирного неба! Нехай Ваше життя стелиться

барвистим рушником здоров'я, оптимізму та успіхів, достатку і щастя, бо не руками, а серцями своїми сієте щодня цілющі зерна любові, бо не водою, а невичерпною жагою життя скроплюєте тендітні паростки майбутнього! Хай багатство і щирість Ваших душ зігрівають усіх нас, натхнення підносять до вищих щаблів духовності, сила любові захоплює, а краса чеснот вселяє віру у непоминущість вічних істин. Низький Вам уклін і глибока шана!

Надія Володимирівна СКОТНА, ректор, професор

ШАНОВНІ БІБЛІОТЕКАРІ!

Сердечно вітаємо Вас із професійним святом. Зичимо Вам міцного здоров'я, невичерпної енергії, щастя, добра, миру і душевної злагоди. Нехай віра, надія та любов крокують поруч з Вами та допомагають долати всі життєві пороги, нехай удача та Божа ласка стануть Вашими супутниками у всіх справах і починаннях.

Хай цей чудовий день і кожен наступний приносять лише добро, бажання працювати, жити й творити.

З роси і води Вам!

Дирекція та профком бібліотеки

ПЕРШОКУРСНИК – 2016

Яскравим сонечком, радісним настроєм та щирими привітаннями була сповнена атмосфера посвячення першокурсників у студенти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка та учнів 10 класу у ліцеїсти Дрогобицького педагогічного ліцею, яке відбулося 31 серпня.

Колона першокурсників та їхніх батьків, очолювана вченою радою університету, вирушила до Катедрального собору Св. Трійці на святкову Літургію, яку правив студентський капелан о. Олег Кекош. Після Божого

благословення учасники посвячення повернулися до скверу навпроти головного корпусу. Першокурсників привітали: ректор університету професор Надія Скотна, перший заступник голови Львівської ОДА Ростислав Землинський, міський голова Дрогобича Тарас Кучма, народний депутат України Богдан Матківський, голова Дрогобицької РДА Володимир Шутко, ксьондз ректор Полонийної Академії в Ченстохові професор Анджей Криньський.

Першокурсників окропив свяченою

водою студентський капелан о. Олег Кекош.

У 2016 році на I курс Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка всього зараховано 624 студенти. З них: інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій – 106; інститут іноземних мов – 109; інститут музичного мистецтва – 28; філологічний факультет – 88; історичний факультет – 38; біолого-природничий факультет – 56; факультет початкової та мистецької освіти – 48; соціально-гуманітарний факультет – 83; факультет фізичного виховання – 68.

ВІТАЄМО ІЗ ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ!

Найщиріші слова вітань із Днем народження шлемо:

Людмилі КРАСНОВІЙ,
професору, академіку Вищої школи, кавалеру ордена Ярослава Мудрого;
Юрієві КИШАКЕВИЧУ,
проректору з науково-педагогічної роботи (1980 – 2015);
Петрові ФЕЩЕНКУ,
доценту, директору Центру перепідготовки та післядипломної освіти;
Юрієві ДЯКУНЧАКУ,
провідному концертмейстеру кафедри культурології та мистецької освіти.

У цей святковий день висловлюємо Вам найтепліші слова глибокої воячності та поваги. Дозвольте побажати Вам міцного здоров'я і щастя, творчого натхнення й душевного комфорту, талановитих учнів та послідовників, вірних соратників і однодумців.

Нехай здійсняться всі заповітні мрії, а будь-які повороти долі завжди відкривають лише нові обрії в майбутній перспективі. Нехай кожен день буде осяяний високим злетом душі, а добре самопочуття і гарний настрій стануть запорукою Вашого процвітання. Хай Ваша життяєва нива з року в рік засівається зернами надії, оптимізму, віри в завтрашній день. Миру, злагоди, шани, любові та достатку у Вашому домі!

ВІТАЄМО ІЗ ЮВІЛЕЄМ!

Колектив історичного факультету щиро сердечно вітає **із 50-ти річчям** старшого лаборанта кафедри правознавства, соціології та політології

Наталію Орестівну МАТОЛИЧ!

Бажаємо Вам міцного здоров'я, безмежного щастя, сімейного добробуту, завжди залишатися жінкою: красивою, впевненою в собі, життєрадісною і коханою. Щоб Ви продовжували дивувати всіх своїм оптимізмом і позитивною енергією. Успіхів на роботі і в особистому житті. Дружньої родини, яка завжди буде підтримкою і опорою. Слухняних дітей, якими Ви можете пишатися, онуків, які змусять Вас молодіти. Вогню в очах, весни в усмішці, сонця в настрої. Гармонії у всіх відносинах і великої любові!

Нехай кожен новий день буде щедрим на успіхи та перемоги, багатим на радісні звістки, приємні події, особисті досягнення і благородні справи! Щасливої Вам жіночої долі, надійного чоловічого крила, квітів – ніжних і духмяних. Божої благодаті та всіляких гараздів Вам і Вашій родині на многії роки!

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

ПРОГРАМА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

5 вересня в актовій залі головного корпусу університету відбулися збори звільнених у запас або відставку військовослужбовців, які виявили бажання пройти курси перепідготовки у Центрі перепідготовки та післядипломної освіти Дрогобицького ВНЗ.

Із програмою курсів, які проходять вже втретє, ознайомив директор Центру перепідготовки та післядипломної освіти доцент Петро Феценко. Також до присутніх звернувся: ректор професор Надія Скотна, міський голова Дрогобича Тарас Кучма, директор Західного регіонального центру перепідготовки та соціальної адаптації військовослужбовців Андрій Рой, менеджер програми НАТО-Україна Крістофер Штаудт та виконавчий керівник цієї ж програми Олександра Огороднікова, котрі ознайомили з програмою НАТО, яка вже 16 років реалізується в Україні та в інших країнах світу, щодо надання допомоги колишнім військовослужбовцям. Кураторами програми було зазначено, що курси є безкоштовними і фінансуються цивільним бюджетом НАТО.

Ведемо розмову із Крістофером Штаудтом, менеджером програми НАТО-Україна перепідготовки військовослужбовців.

– **Розкажіть, чому Ви обрали саме наш університет для такої співпраці?**

– Тому, що наш основний партнер на Західній Україні – Західний регіональний центр перепідготовки військовослужбовців, який розташований у Львові. Керівники програми та Центру ретельно обирають організації для співпраці і вже минулого року ми працювали з вашим університетом. Це був успішний досвід, який вирішили повторити знову. У нас склалася хороша співпраця також з іншими навчальними закладами України, зокрема залучені: Київський економічний університет, Харківський політехнічний інститут, Хмельницький університет, Дніпропетровський гірничий університет тощо.

– **Скажіть будь ласка, скільки військовослужбовців планується набрати для навчання цього року?**

– На сьогодні, за всі роки існування програми, ми здійснили перепідготовку близько 8,5 тисяч колишніх військовослужбовців. Цього року передбачено 850 місць для перенавчання. Певна кількість

з них уже заповнена, а якусь ще наберуть, але, загалом, це – 850 місць на рік у межах України.

– **Чи задоволені Ви співпрацею з нашим університетом, оскільки це триває уже третій рік?**

– Так, звичайно, інакше не було б прийнято рішення проводити тут вже втретє курси. Якщо пілотний курс не пройшов би так, як заплановано, то не було б продовжено навчання. Для нас важливою є підтримка у працевлаштуванні під час курсів і певний час після. Це основна мета програми. Тому що, власне, провести таку роботу не є дуже складно і багато університетів можуть виконати її на високому рівні. Важливими є майбутня підтримка під час працевлаштування, результативні контакти із представниками бізнесу міста та регіону, контакти та взаємозв'язок із центром зайнятості, з владою міста. Дуже хороши знак того, що діяльність Центру добре сприймають, – присутність на зустрічі мера.

Для нас ключовим показником успішності та необхідності проведення цієї програми є не саме навчання як таке, а відсоток працевлаштування людей, які

закінчили курс. Ми проводимо аналіз через кілька місяців, коли курси закінчено. В кінцевому результаті, ознайомившись з усією статистикою, представники країн приймають рішення про ухвалення чи не ухвалення бюджету на наступний рік. Інакше кажучи, вони аналізують вплив на мікро- і макроекономічну ситуацію.

– **Тобто, наші військовослужбовці можуть бути впевненими у майбутньому працевлаштуванні.**

– Так, програма передбачає такий комплексний і цілісний підхід.

Розмову вів Андрій КУЩИК, пров. спеціаліст відділу інформаційної діяльності та зв'язків з громадськістю

ПОСВЯТА ДРОГОБИЦЬКИХ ЛІЦЕЇСТІВ 2016 РОКУ

Обряд посвячення в ліцеїсти. Сьогодні Інтернет жваво відгукується на такий запит. Численні ліцеї посвячують у першоккурсники своїх новобранців, але жоден інший подібний навчальний заклад не може похвалитися такою багатого і строкастою історією посвят, яку має наш Дрогобицький педагогічний лицей.

Ключ, Маківка, Сприня... До цих та інших місць героїчної слави нашого народу вирушають на початку навчального року наші учителі та учні, щоб віддати шану полеглим героям і в урочистій атмосфері промовити слова клятви. Цього року (16 – 18 вересня) вперше вирушили в місто

Добромилля. Недалеко від нього знаходиться урочище з милозвучною назвою Саліна. Колись тут видобували знамениту на всю Європу сіль, але не з нею сьогодні асоціюється це місце. 1941 року більшовики по-звірячому закатували тут понад три тисячі людей, вщерть заповнивши трупами шахти. Про ці події нагадує відвідувачам меморіал та весняні крокуси, які, всупереч усім законам природи, розквітають кожної осені. Марія Прокопець, місцевий краєзнавець і поет, погодилася провести екскурсію.

На урочистій лінійці до ліцеїстів із побажаннями і настановами звернулися ди-

“НАУКОВИЙ ПІКНІК” У ЛІЦЕЇ

Сьогодні важко однозначно стверджувати, хто саме запровадив моду в Україні на “наукові пікніки”, але точно відомо, що у наше місто цей захід завітав завдяки Дрогобицькому педагогічному лицю. Ініціатором його проведення стала директор доцент Ольга Василівна Заяць.

Мета заходу – популяризація науки серед молоді, залучення до неї підростаючого покоління. Зрештою, “науковий пікнік” може бути корисним для всіх, хто цікавиться науковими досягненнями, любить відкривати для себе нове.

Адже наука – це не тільки години копіткої праці над паперами, а й захоплюючий світ дослідів.

До проведення “пікніку” були залучені учителі та учні лицю, складена програма, підібрані експерименти, запрошені гості.

20 вересня після закінчення уроків ліцеїсти та гості зібралися на подвір’ї лицю, де заздалегідь були підготовлені усі

необхідні для демонстрацій засоби.

Починалося свято з традиційних привітань. До присутніх із побажаннями та настановами звернулися: директор лицю доцент Ольга Заяць, міський голова Дрогобича Тарас Кучма, ініціатор створення лицю і його перший директор професор Юрій Кишакевич, заступник директора лицю доцент Андрій Григорович.

Потім гості свята підходили до лабораторних столів, де біля комп’ютерів, над приладами чи пробірками “чаклували” учителі та учні.

“БЛАГОСЛОВЕННИЙ ЗАКУТОК НАШОГО КРАЮ” (ІВАН ФРАНКО)

Сьогоднішній рік безсумнівно увійде пишною запашною квіткою у вінок слави Івана Франка. Святування днів пам’яті українського Мойсея розпочалося конференцією у Київському університеті бізнес-ресурсів. Цьогоріч палітра відзначення роковин смерті й дня народження Каменяра доволі різноманітна: конференції, презентації наукової і художньої літератури, тематичні вечори. Такою видалася й наукова мандрівка науковців Інституту Івана Франка у Львові у село Криворівня на Івано-Франківщину, де відбувся II франкознавчий пленер у музеї Івана Франка. Серед учасників франкознавчої мандрівки була гостя з Києва Лариса Каневська, яка виголосила доповідь: “... Таких людей я в житті більше не стрічав”. Іван Франко в рецепції Миколи Вороного”.

Але насамперед хочеться відзначити привітну зустріч учасників конференції у день її відкриття 4 червня у музеї Івана Франка.

На відкритті конференції виступили: Алла Швець, заступник директора з наукової роботи Інституту Івана Франка НАН України у Львові, Ганна Луцок, директор музею Івана Франка у Криворівні, Святослав Пилипчук, директор Інституту франкознавства ЛНУ ім. Івана Франка, а

також гостя із Києва Лариса Каневська, яка також займається дослідженням творчості Каменяра.

Потім розпочали роботу дві секції. Перша “Широка бесіда про літературу” (в інтелектуальній орбіті сучасного франкознавства), де серед виголошених доповідей виділилися: доповідь С. Пилипчука “За лаштунками “руського мира”: погляд Івана Франка, Алли Швець “Треба ожениитися з українкою” (до 130-ї річниці Франкового шлюбу), Ігоря Медведя “Рецепція Івана Франка у церковному середовищі (1878 – 1939)”. Друга секція: “Щоби ті його слова уложилися в форму” (поетика художнього тексту), де з великим інтересом були заслухані доповіді: Миколи Легкого “Над великою рікою: локус Черемоша в прозі Івана Франка”, Р. Чопика “Сюжет про Грдлічку (Юріштана та Марусяка/Марусю: від І. Франка до Г. Хоткевича, Христини Ворок “Онейрична топографія у прозі Івана Франка”, Галини Лещак “Темат знаменитий, пориває свіжістю, акція жива і цікава”: до питання про жанр твору І. Франка “Для домашнього огнища”, Мирослави Дерев’яної “Діапазон свободи і неволі у творах Івана Франка”.

Проблемними у новому осмисленні наукової спадщини Івана Франка про-

ректор лицю доцент Ольга Заяць, поет Марія Прокопець, були також виступи учнів, пісні, а завершили дійство традиційні слова клятви лицейста.

Згодом вирушили до готельного комплексу “Ляяр” (м. Хирів). Після поселення в зручних і охайних номерах лицейсти та учителі зібралися на спортивному майданчику, де відбувся концерт-представлення класів. Першоккурсники дуже відповідально поставилися до свого посвячення, тому програма їхніх виступів була цікавою і вирізнялася оригінальністю: пісні, сценки, танцювальні композиції, декламування віршів.

А потім були дні відпочинку в чудовій атмосфері веселощів, доброзичливості та дружби. Прогулянки територією комплексу, ігри, нічні хороводи, марш-кидок у гори, дискотека, басейн – далеко не повний перелік розваг лицейста.

Додому поверталися втомленими. Посвята подарувала не тільки піднесений настрій, а й відчуття згуртованості, дозволила відчутти себе одним колективом, родиною, ім’я якій – Дрогобицький педагогічний лицей.

Юні фізики під керівництвом Романа Хлопика пропонували присутнім запустити ракету без вогню, створити блискавку, скип’ятити воду теплом своїх долонь чи виміряти тиск світла.

Учитель біології Оксана Рубель зібрала довкола себе тих, кому подобається вивчати світ через мікроскоп: досліджувати клітини крові чи будову комах. Також наші біологи показали, як слід вирощувати бактерії, гриби, збирати гербарій.

Знавці хімії за допомогою свого вчителя Лариси Проць на очах у глядачів випускали на волю “фараонові змії”, виготовляли зубну пасту для слона, змушували прокидатися “вулкан”, науково довели, що квіти можуть змінювати колір, а молоко – бути “веселим”.

Учитель інформатики Роман Сосяк разом зі своїми вихованцями зібрав довкола себе шанувальників комп’ютера: розроблені лицейстами ігри та навчальні програми викликали в учасників свята щире захоплення.

Організатори заходу зуміли того дня не тільки зібрати натовп допитливих учнів, а й довели, що справжня наука завжди поряд, що вона може зацікавити, викликати бажання поринути у її світ.

звучали доповіді Данила Ільницького “Ознаки і перспективи сучасного франкознавства у Львові (на прикладі дисертації Марії Лапій, 2016) й Андрія Франка “Новітні автентичні видання творів Ю. Федьковича і Т. Шевченка за науково-критичною редакцією І. Франка”.

Після закінчення роботи секцій відбулася презентація матеріалів конференції минулого року, присвяченими творчості Наталії Кобринської “Ішла не лише за духом часу, але й перед ним”.

Наступного дня – Служба Божа у церкві Різдва Пресвятої Богородиці (XVII ст.), де учасники конференції помолилися за душу Івана Франка й вислухали чудову проповідь отця Івана Рибарука. А після Служби Божої – похід на гору Ігрець, де часто бував Іван Франко, а також бесіди у музеї, цікаві розповіді Василя Зеленчука і чудові гуцульські коломийки.

Додому поверталися щасливі, сповнені вражень, бо кожен із присутніх немов доторкнувся фібрами своєї душі Франкового генія.

Із доповіддю “Фольклористичний дискурс у творчості Івана Франка” виступив автор цих рядків.

Михайло ЗУБРИЦЬКИЙ,
провідний спеціаліст лабораторії
франкознавства

СТАЖУВАННЯ ПОЛЬСЬКИХ ПЕДАГОГІВ І ПСИХОЛОГІВ

Продовженням доброї традиції в системі міжнародного стажування є обмін досвідом науково-педагогічних працівників. Упродовж вересня на соціально-гуманітарному факультеті на стажуванні перебуває дев'ять науково-педагогічних працівників з Університету Марії Кюрі-Скłodовської (Люблін, Польща): Анна Дудак, доктор габілітована, професор кафедри педагогіки праці і андрагогіки, заступник декана з міжнародної співпраці факультету педагогіки та психології; Катажина Клімковська, доктор габілітована, професор кафедри педагогіки праці і андрагогіки; Іжегож Санецький, доктор, ад'юнкт кафедри педагогіки праці і андрагогіки; Рената Франчак, доктор ад'юнкт кафедри соціальної роботи; Моніка Хайковська, доктор, ад'юнкт кафедри історії виховання та порівняльної педагогіки; Анна Вятровська, доктор, ад'юнкт кафедри педовтології і едукативної здоров'я; Сара Філіп'як, доктор, ад'юнкт кафедри психології розвитку людини і прикладної психології; Малгожата Костка-Шиманська, доктор, ад'юнкт кафедри психології розвитку людини і прикладної психології; Анна Тихманович, доктор, ад'юнкт кафедри загальної психології.

Під час їхньої зустрічі з ректором професором Надією Скотною обговорено результати співпраці між факультетами за останні десять років, накреслили нові пер-

спективи. Декан соціально-гуманітарного факультету Ігор Гриник представив колегами напрямки міжнародної діяльності факультету, співпрацю з іншими зарубіжними партнерами, зацентрував увагу на особливостях діяльності наших випускників в Україні. Заступник декана Анна Дудак окреслила власне бачення розвитку співпраці між факультетами, шляхи вирішення безробіття у країнах пострадянського простору, виховання дітей у неповних сім'ях, формування мотивів до навчання дітей різновікових груп та ін.

Науково-педагогічні працівники факультету ознайомили польських колег із сучасними проблемами української освіти, функціонування педагогічних університетів, поділилися науково-теоретичними та практичними результатами діяльності.

Польські колеги мають змогу ознайомитися з організацією навчально-виховного процесу в нашому університеті, поспілкуватися з колегами, студентами, ознайомитися з досвідом викладання психолого-педагогічних дисциплін, взяти участь у Міжнародній науковій конференції "Педагогічні аспекти підготовки фахівців в університетах до професійної діяльності" (6 вересня 2016 р.), спільно організувати і провести науково-методичний семінар "Діяльність педагогів України та Польщі в умовах полікультурності" (12 вересня 2016 р.).

У лабораторії педагогічної творчості організовано зустрічі зі студентами, аспірантами, педагогами-практиками. Під час зустрічей представлено результати співпраці викладачів кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти з освітянами, презентовано наукові видання та навчально-методичну літературу.

Кафедра соціальної педагогіки та корекційної освіти презентувала результати спільного проекту досліджень з бельгійськими колегами у роботі з дітьми з особливими потребами, організувала зустрічі у міському центрі соціального захисту (м. Дрогобич) та обласному центрі соціальної реабілітації дітей з особливими потребами "Сонечко" (м. Стебник) та ін.

Окрім цього, партнери мали можливість відвідати й ознайомитися з досвідом роботи центрів соціальної служби в регіоні, освітніх закладів, дошкільних навчальних закладів, прогулятися вулицями Дрогобича, Трускавця і Львова. Сподіваємося, що у наших партнерів відбулося багато цікавих і незабутніх зустрічей.

Ми широ вдячні польським колегам за послідовну співпрацю. Сподіваємося на її продовження.

Надія ДУДНИК,
кандидат педагогічних наук, доцент,
заступник декана з наукової роботи
та міжнародної співпраці соціально-гуманітарного факультету

мови, історії Польщі, культури живого слова, польського образотворчого мистецтва, історії релігії Польщі, польського кіномистецтва, а також майстер-класи з перекладу та акторського мистецтва. Кожних вихідних організовувалися екскурсії: учасники побували у Казімежі Дольному над Віслою, Замості, Войцехові, відвідали "Музей люблінського села" – музей під відкритим небом, музей на території концентраційного табору Майданек, Ботанічний сад, Люблінський замок. Приємною несподіванкою були різні квести, концерти народної творчості, інтелектуально-розважальні змагання, які дали можливість пізнати культуру, звичай багатьох народів, знайти нових друзів з різних куточків світу – Грузії, Бельгії, Болгарії, Молдови, Іспанії, Голландії, Франції, Білорусі, Бразилії, Туреччини, Росії.

"На цих курсах ми не лише суттєво покращили свій рівень володіння польською мовою, а й розширили межі свого світогляду, отримали незабутні враження, які залишаться з нами упродовж усього життя, – зізнаються дівчата. – За це ми широ дякуємо керівникові Полоністичного центру Вірі Меньок, працівниці цього центру Вірі Романишин, працівниці Посольства Республіки Польща в Україні Наталії Макаровій, директору Бюро визнання освіти та міжнародного обміну Міністерства освіти Польщі Богуславу Шиманському".

**Ксенія ВІЛЕНСЬКА та
Галина МАЗУРИК,**
студентки філол. ф-ту (гр. УП-45Б)

ТРИТИЖНЕВИЙ СОН,

або Про перебування студентів філологічного факультету в літній школі польської мови та культури у Польщі

На фото: студентки філологічного факультету серед учасників літньої школи польської мови та культури у Центрі польської мови та культури Люблінського Університету Марії Кюрі-Скłodовської, липень 2016 року. Зліва шоста і далі: Руслана Семчишин, Ксенія Віленська, Галина Мазурик, Валентина Фольц.

"Зараз, після приїзду, здається, що все це нам лише наснилося", – діляться враженнями студентки філологічного факультету, які завдяки Полоністичному науково-інформаційному центроу ім. І. Менька ДДПУ ім. І. Франка були учасницями літньої школи польської мови та культури у Центрі польської мови та культури Люблінського Університету Марії Кюрі-Скłodовської. Участь у цих тритижневих курсах (11 – 31 липня 2016 р.) взяли студентки українсько-польської та польсько-української філології філологічного факультету Валентина Фольц із групи ПУ-25Б та три студентки з групи УП-45Б Руслана Семчишин, Галина Мазурик і Ксенія Віленська.

Можливістю нашої безкоштовної участі у курсах завдячуємо співпраці Полоністичного центру нашого університету із Посольством Республіки Польща в Україні, а також прихильному рішенням директора Бюро визнання освіти та міжнародного обміну при Міністерстві освіти Польщі Богуслава Шиманського.

Організатори літніх курсів польської мови та культури створили всі умови для комфортного перебування учасників упродовж навчання, а високо кваліфіковані викладачі невимушеною атмосферою на заняттях сприяли кращому засвоєнню знань. Окрім інтенсивних щоденних занять із польської мови, були також лекції з історії польської літератури, культури,

ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІВ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ В УМОВАХ ПОЛІКУЛЬТУРНОСТІ

12 вересня лабораторія педагогічної творчості нашого університету спільно з педагогами Університету Марії Кюрі-Скłodовської провела науково-методичний семінар "Діяльність педагогів України та Польщі в умовах полікультурності". Наші партнери мали змогу ознайомитися з виставкою творчих робіт студентів соціально-гуманітарного факультету спеціальності "Дошкільна освіта", взяти участь у диспуті зі студентами-магістрами спеціальності "Дошкільна освіта", "Педагогіка вищої школи".

Під час семінару обговорювалися такі

питання: зміст підготовки майбутніх вихователів у педагогічних університетах України та Польщі (М. Чепіль); реалізація ідей Марії Монтессорі в дошкільних установах Польщі та України (Н. Дудник); співпраця польських й українських соціальних працівників щодо надання допомоги сім'ям-мігрантам (Р. Франчак); діяльність науково-педагогічних працівників в умовах полікультурності (О. Гевко); здоров'язберігаючі технології в університетах України та Польщі: спільне та відмінне (А. Вятровська); формування міжкультурних взаємин студентів та викла-

дачів: порівняльний аспект (О. Карпенко); зміст підготовки аспірантів зі спеціальності "Педагогіка" у Польщі (К. Клімковська); форми суспільної підтримки батьків щодо опіки над дитиною у Польщі (А. Дудак); народознавчий зміст підготовки майбутніх викладачів в Україні (Н. Ашиток); форми діяльності вихователів ДНЗ в умовах полікультурності (А. Федорович); дошкільна лінгводидактика та її роль у формуванні полікультурності у майбутніх вихователів (І. Паласевич); зміст початкової літератури як чинник формування полікультурності у студентів-дошкільників (В. Городиська); вивчення циклу педагогічних дисциплін в університетах України (М. Ярушак); специфіка діяльності вчителя у початковій школі Польщі (М. Хайковська).

Студенти спеціальності "Дошкільна освіта" Х. Стебельська та І. Навроцька презентували наукові досягнення. У польських колег викликали зацікавлення різні види технік. Окремі роботи студенти їм подарували. Доцент О. Гевко зробила огляд виставки робіт, виконаних під час занять із художньої праці. Доцент А. Федорович представила наукові здобутки кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти. Усі присутні мали змогу поспілкуватися, обмінятися досвідом роботи, погортати сторінки книг, переглянути роботи.

Марія ЧЕПІЛЬ,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри загальної педагогіки
та дошкільної освіти

НАШІ НОВІ ВИДАННЯ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Видавничий дім "Слово" випустив початковий посібник доцента Ореста Карпенка та вихователя-методиста Любови Загоруйко "Безпека життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку", присвячений актуальній проблемі збереження здоров'я дітей. Посібник висвітлює психолого-педагогічні засади підготовки дітей до розв'язання складних життєвих ситуацій, формування вміння захистити себе від небезпеки, дитячого травматизму. З перших років життя допитливість мають, активність у пізнанні навколишнього можуть інколи становити небезпеку для них. Від дошкільників ще не можна очікувати самостійних правильних рішень у тому чи тому випадку. Безпечну поведінку потрібно формувати. Автори намагаються привернути увагу читача до проблеми безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку у сучасному ДНЗ, розкрити формування у дітей усвідомлення цінності свого життя та здоров'я, вироблення стереотипів безпечної поведінки через цілеспрямовану навчально-виховну роботу у ДНЗ.

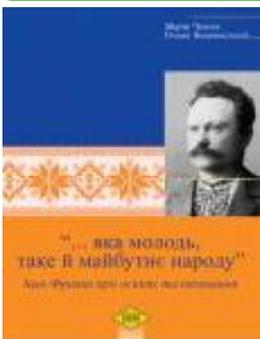
Розроблені концепти занять за лініями розвитку згідно Базової програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у світі", представлено розділи "Дитина і природа", "Дитина і вулиця", "Дитина і побут", "Дитина серед людей", "Здоров'я дитини" відповідають лініям розвитку Базової програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у світі". Тематику місяця і дня. Вміщені матеріали допоможуть розширити знання про безпечні умови для життєдіяльності дитини, сформувати у неї вміння передбачати наслідки своїх вчинків, виробити навички практичних дій під час виникнення надзвичайних ситуацій.

Підібраний та запропонований матеріал можна використовувати як під час занять, так і в повсякденній навчально-виховній роботі за лініями розвитку згідно Базової програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у світі". Навчально-виховна робота складається з бесід, ігрової діяльності, індивідуальної роботи з дітьми, читання і обговорення художніх творів, застосування технічних засобів навчання, екскурсій, розваг, розв'язання моральних життєвих ситуацій, ігри-міркування, пошуково-дослідницької діяльності, спостережень, роботи з батьками і працівниками ДНЗ. Особливою перевагою є те, що його можна з успіхом інтегрувати в різні види занять не порушуючи навчального плану. Уміщені матеріали допоможуть вихователям у підготовці дітей старшого дошкільного віку до розв'язання складних життєвих ситуацій; навчити їх захищати себе від небезпеки.

Посібник зорієнтований на працівників дошкільних навчальних закладів, студентів спеціальності "Дошкільна освіта", батьків, а також усіх, хто цікавиться питаннями безпеки життєдіяльності дошкільнят та вироблення у них стереотипу безпечної поведінки.

Ольга КОБРИЙ, доктор педагогічних наук, професор

"...ЯКА МОЛОДЬ, ТАКЕ Й МАЙБУТНЄ НАРОДУ". ІВАН ФРАНКО ПРО ОСВІТУ ТА ВИХОВАННЯ

У видавництві "Слово" вийшла друком монографія "...яка молодь, таке й майбутнє народу". Іван Франко про освіту та виховання" обсягом 24,4 др.арк. (автори: професор М. Чепіль, доцент Р. Вишнівський). Монографія складається із передмови, чотирьох розділів, списку використаних джерел, додатків, реферату англійською та польською мовами. На основі широкої джерельної бази розкрито феномен педагогічної персоналії Івана Франка.

У монографії глибоко проаналізована педагогічна спадщина, науково-публіцистичний доробок та просвітницька діяльність педагога, що дозволило авторам уточнити й поглибити уявлення про історично-культурні процеси в Галичині, з'ясувати його місце в розробці концептуальних основ рідномовної шкільної освіти як важливого підґрунтя для формування національної свідомості підростаючого покоління, виокремити провідні педагогічні ідеї (гуманізму, народності, демократизації, активності людської свідомості, ідея виховного і розвивального навчання) та найважливіші духовно-культурні цінності виховання особистості в літературнопедагогічній спадщині вченого (загальнолюдські, національні, громадянські, соціоцентричні, освітні), висвітлити внесок Івана Франка у розробку дидактичних ідей, обґрунтування ролі вчителя у навчально-виховному процесі. Монографія презентує науковий аналіз творчого доробку І. Франка у царині педагогічної теорії і практики, має теоретичне значення, вагому практичну цінність на сучасному етапі побудови Української держави, в умовах освітніх перетворень і пошуку ціннісної парадигми.

Видання прислужиться дослідникам у галузі історії педагогіки, теорії і методики виховання, студентам та аспірантам вищих педагогічних навчальних закладів, усім, хто цікавиться проблемами виховання національної свідомої молоді.

CARPENT TUA ROMA NEPOTES (Verg., Ecl., IX,50)*(Нащадки зберуть твої плоди (Вергілій, Екл. IX.50))*■ **Постаті з історії Alma Mater**■ **До 75-річчя від дня народження Мирона БОРЕЦЬКОГО**

Матрицею кожної національної культури, літератури зокрема, є традиції, які повсякчас розвиваються, збагачуються у нерозривному зв'язку з духовним досвідом людства. Подвижниками в цій "царині духа" є митці, письменники, науковці, які своєю творчістю, жертвованою працею примножують скарби рідної культури. Таким подвижником був Мирон БОРЕЦЬКИЙ – класичний філолог, літературознавець, перекладач. Бібліографічний покажчик його праць свідчить про широкий спектр наукових і перекладацьких інтересів: антична література, історія світової літератури, творчість українських письменників – Іван Франко, Юрій Клен, Євген Маланюк, Василь Стус, переклади з давньогрецької, латинської, польської, російської та німецької мов, а, крім того, навчально-методичні посібники, програми навчальних дисциплін, упорядкування хрестоматій, антологій.

Мирон Борецький народився в селі з давньою назвою Дроговиж Миколаївського р-ну Львівської обл. Після закінчення середньої школи працював лаборантом Рудницької середньої школи Миколаївського району. 1959 року він вступив на відділення класичної філології Львівського державного університету ім. І. Франка. Студентське дослідження "Античні образи і мотиви в поезії Т. Шевченка" започаткувало довготривалий науковий інтерес Мирона Борецького до проблеми зв'язків української та античної літератур.

У студентські роки розпочався і викладацький шлях Мирона Борецького: за рекомендацією кафедри класичної філології він деякий час викладав латинську мову в Дніпропетровському медичному училищі. Після закінчення університету в 1964 році його скеровано до Черкаського педагогічного інституту, де працював з 1964 до 1983 року – спочатку викладачем кафедри іноземних мов, а згодом на посаді доцента кафедри російської та зарубіжної літератури. Зі широтою теплотою і сердечним шемом згадував Мирон Іванович працю в Черкасах: тут пройшли його молоді літа, тут створив сім'ю, знайшов вдячних учнів. Його колишні студенти (серед них багато відомих нині в Україні науковців – Володимир Поліщук, Микола Калько, Олександр Киченко, Василь Пахаренко та ін.) ностальгічно пригадують, наприклад, заняття гуртка польської мови, який він вів у Черкасах.

З листопада 1975 року Мирон Борецький – аспірант сектору античної літератури Московського інституту світової літератури ім. А. Горького. Тема його наукового дослідження "Творчість байкаря Авіана". Керівником був Михайло Гаспаров, вчений зі світовим іменем. Після захисту дисертації Мирон Борецький повернувся до Черкаського педагогічного інституту, де продовжив працювати доцентом кафедри російської та зарубіжної літе-

ратур. Крім того, з квітня 1982 р. до вересня 1983 р. він був заступником декана філологічного факультету.

З 1983 року Мирон Борецький жив і працював у Дрогобичі. Він доцент кафедри російської і зарубіжної літератури, а пізніше – завідувач кафедри світової літератури. На цій посаді Мирон Борецький значно активізував наукову роботу кафедри, сприяв відкриттю аспірантури зі спеціальностей "Теорія літератури" і "Російська література". За недовгий час його аспірантами Галиною Сабат, Василем Зваричем було захищено кандидатські дисертації. Як науковий керівник, Мирон Іванович був дуже вимогливим і водночас толерантним, доброзичливим. У співпраці з аспірантами сповідував лікарський закон – "не зашкодь". Він широко радів з успіхів своїх молодих колег. Пригадую, яким сюрпризом стала для нас, новоспечених кандидатів філологічних наук, його стаття про здобуття нами однієї з вершин наукового Олімпу. Мирон Борецький виступив ініціатором міжнародних конференцій із проблем культури російського срібного віку (в Україні такі конференції проводилися вперше), присвячених творчості Миколи Гумільова, Ігоря Северяніна, Зінаїди Гіппус, Андрія Белого, Марини Цветаєвої, Володимира Соловйова.

"Жодна праця не чинить ганьби, лиш неробство ганебне". Ці слова Гесіода стали життєвим кредом Мирона Борецького. Їх він часто цитував і в аудиторії, закликаючи студентів до сумлінної праці в оволодінні знаннями. Його працелюбність вражала й захоплювала. Особливо перекладацька праця. Ще в юнацькому віці Мирон Борецький самостійно вивчив англійську, польську та латинську мови, які пізніше вдосконалив під час навчання в університеті. Крім того, він досконало володів німецькою, давньогрецькою. Перші його переклади з латинської мови творів Катутла, Горація, Проперція були надруковані у науковому збірнику Львівського державного університету ім. І. Франка "Іноземна філологія" в 1974 – 1975 рр. Перекладацький талант Мирона Борецького особливо розвинувся вже у часи незалежності України. Переклади віршів античних авторів (Авіана, Бабрія, Катутла, Вергілія, Горація, Проперція, Марка Катона, Федра) збагатили українську перекладну античну спадщину. Разом із колегами він підготував до друку том перекладів "Антологія російської поезії срібного віку. Предсимволісти і символісти", томи перекладів віршів М. Гумільова та І. Северяніна, які чекають свого часу у видавництві. Мріяв Мирон Іванович і про видання антології античної поезії у своїх перекладах. Не довелося натішитися йому ошатною збіркою перекладів "Поезія вагантів", до якої написав передмову й подав понад 50 власних перекладів. Вона вийшла у львівському видавництві "Світ" вже після його смерті. Мирон Борецький відкрив для українського читача творчість щирого патріота України, польського поета Юзефа Лободовського, майстерно відтворивши його унікальний поетичний стиль. Та все ж як перекладач залишався вірним своєму ще студентському захопленню – перекладам творів античних поетів. Світ античності ніколи не був для нього мертвим, він жив і творив у ньому. Та й в характері Мирона Борецького було щось від античності. Вимогливий, передусім до себе, принциповий, толерантний у спілкуванні, він умів, володіючи енциклопедичними знаннями,

зацікавити співбесідника, не кажучи вже про студентську аудиторію.

Посутнім був внесок Мирона Борецького на поч. 90-х років у становлення та утвердження предмету "зарубіжна/світова література" в українській шкільній освіті. Він – автор декількох програм з історії світової літератури, зокрема, для шкіл з різними мовами навчання. На основі його авторської програми було розроблено альтернативну програму з історії зарубіжної літератури для шкіл України групою науковців під керівництвом Юрія Ковбасенка. Крім того, М. Борецький – співавтор програми з теорії літератури (за редакцією проф. М.І. Дубини) для студентів філологічних факультетів університетів та педагогічних інститутів. Мирон Борецький уклав хрестоматію "Антична література" для 5 – 9 класів, яка вийшла 1998р. у львівському видавництві "Світ". У цьому ж видавництві 2000 р. вийшов підручник "Зарубіжна література ХХ століття" для 11-х класів україномовних загальноосвітніх шкіл України, а пізніше вже в київському видавництві "Освіта" вийшов його російськомовний варіант. Обидва були написані викладачами кафедр світової літератури під керівництвом й за редакцією Мирона Борецького і отримали високу оцінку літературознавців та вчителів.

Статті дрогобицького науковця друкувалися у фахових науково-методичних часописах: "Всесвітня література в середніх навчальних закладах України", "Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури", "Зарубіжна література", "Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах" та ін. Мирона Борецького було обрано членом Науково-методичної комісії із зарубіжної літератури Міністерства освіти і науки України, віце-президентом Української асоціації викладачів зарубіжної літератури.

В останні роки життя всі свої сили, знання, досвід він віддавав "Бібліотеці античної літератури", видання якої зорганізував, очоливши редакційну колегію. Останнім акордом земного життя Мирона Борецького як науковця став підготовлений до друку за його редакцією "Лексикон античної словесності", до якого написав понад 200 і відредагував близько 700 статей. Цей унікальний науково-видавничий проект має без перебільшення національно-культурне значення. Навіть перебуваючи в лікарняній палаті, Мирон Іванович не переставав перекладати, редагувати, писати статті – праця, вочевидь, була найкращим ліком від важкої недуги.

Серед улюблених поетів Мирона Борецького – російський бард Володимир Висоцький. В його перекладі вірша поета "Я не люблю" є такі рядки:

*Я не люблю, коли наполювину,
Коли перебувають діалог,
Я не люблю, коли стріляють в спину,
Я також проти пострілу в чоло.
Ненавиджу плитки в подобі версії
І сумніви, і почестей стрілу,
Коли постійно гладять проти шерсті,
Коли залізом шургають по склу.*

У них прочитується певна суголосність моральних імперативів автора й перекладача. Смерть розділяє світ земний і небесний... Але й вона безсилна перед Пам'яттю, як й могутній та всесильний Зевс перед Долею. В ній твоє Життя, дорогий Вчителю!

**Василь ЗВАРИЧ,
доцент, кандидат філологічних наук**

ФІЗИК ТА ЛІТОПИСЕЦЬ УНІВЕРСИТЕТУ З МАЦЬКОВОГО ГАЮ (замість квітів на могилу)

■ У вінок нашої пам'яті

8 вересня ц.р. на 76 році життя раптово перестало битися зболене серце ветерана Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Франка, кандидата фізико-математичних наук, доцента, провідного методиста навчально-методичного відділу, пенсіонера Вірослава БЛАШКІВА. Але ці звання і посади не вичерпують усіх сторін його діяльності.

Перу доцента В. Блашківа належить вісім книжок обсягом 10 – 20 друкованих аркушів кожна, в яких покійний описує історію деяких підрозділів університету та своєї і дружини родів. Перелічимо деякі назви: “Кафедра фізики” (два видання), “Навчально-методичний відділ”, “Тернополяни в історії Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Франка” (у співавторстві з Петром Гушоватим), “Зустрічі”, монографії “Степан Стельмашук”, “Геннадій Григорович”, “Короткі нариси з історії родів Чижів-Блашківих, Блашківих-Турусів”. До речі, Вірослав Степанович не встиг завершити монографію про свого колегу професора Павла Ковальського. Крім того, покійний був співавтором низки методичних рекомендацій та положень щодо організації навчального процесу в університеті у період 2002 – 2015 рр.

Другим важливим захопленням Вірослава ще з дитинства був хоровий спів. У книзі “Зустрічі” він згадує про студентські роки: “У мене не було “сильного голосу” і я не знав нотної грамоти, але колись співав у шкільному хорі, тому вирішив продовжити свою співацьку кар’єру у цьому хорі (загальноінститутському хорі Львівського педінституту Н Ю.К.). І не помилюся. Репетиції, концерти, конкурси, подорожі – це найприємніші спогади мого студентського життя. Вони принесли мені дуже багато щасливих хвилин, збагатили мене духовно. Участь у хорі, то ніби моє окреме життя, прожите спочатку у Львівському педінституті, а пізніше – у Дрогобицькому”.

Вірослав Степанович був активним учасником Дрогобицького чоловічого хору “Бескид” (1962 – 1971), У книзі “Тернополяни в історії Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Франка” написано: “З хором “Бескид” Стельмашук (засновник та художній керівник хору Н Ю.К.) об’їздив майже всю Україну. Кожен концерт хору проходив із

великим успіхом. Попри всі намагання влади розчавити чи хоча б придушити національні почуття українців, хор “Бескид”, в міру своїх можливостей, чинив супротив обездуховленню, одурманенню народу, як міг утримував прапор українського хорового співу та музичного мистецтва. Так склалося, що співаки “Бескиду” сприймалися слухачами як борці за волю свого народу, які закликали й інших до боротьби за його визволення”.

Небагато людей можуть похвалитися знанням свого генеалогічного дерева, а Вірослав Степанович протягом всього свого свідомого життя збирав по крупинці інформацію про свій та дружини родоводи. Результати пошуку описані у книжці “Короткі нариси з історії родів Чижів-Блашківих, Блашківих-Турусів”. Історики, етнографи знайдуть у цьому виданні багато цікавого про життя українців Поділля у минулому столітті.

Вірослав Степанович народився 6 жовтня 1940 року на хуторі Мацьків Гай села Гарбузів Зборівського району Тернопільщини. Навіть до початкової школи доводилося у будь-яку погоду долати в один бік три кілометри. У 1957 – 1962 році здобував кваліфікацію учителя фізики та основ виробництва середньої школи спочатку у Львівському, потім у Дрогобицькому педагогічному інституті.

Попрацювавши першу чверть навчального року на посаді вчителя Сколівської школи-інтернату, Вірослав був покликаний на строкову службу в армію. Через два роки продовжив учителювати у Сколе. 1966 року почав працювати у Дрогобицькому державному педагогічному інституті імені І. Франка. Справі підготовки педагогічних кадрів у цьому вищому навчальному закладі Вірослав Блашків віддав майже 50 років. Тут він пройшов шлях від старшого лаборанта кафедри фізики до доцента, кандидата фізико-математичних наук.

У 1971 – 1974 рр. Вірослав Блашків був аспірантом Інституту фізики АН УРСР у Києві. Тут він вирощував кристали, окремі з яких досягали ваги 100 грам, і досліджував їх властивості як напівпровідників. Ці дослідження стали основою кандидатської дисертації з фізики напівпровідників, яку було успішно захищено 1977 року. Вірослав Степанович – автор та співавтор понад 50 наукових статей і тез з цієї галузі фізики.

З 2002 року до 2015 року Вірослав Степанович працював провідним методистом навчально-методичного відділу університету. За посадою він був заступником голови науково-методичної ради університету – органу, який контролює якість навчальних посібників, методичних рекомендацій, різноманітних положень, підготовлених викладачами. За свою справедливість, уважне ставлення до молодих авторів, поради покійний завоював повагу всіх працівників нашого навчального закладу.

Тягу до науки Вірослав Степанович передав своїм дітям: Тарасу, який став доктором біологічних наук, старшим науковим працівником Інституту фізіології людини і тварини ім. О.О. Богомольця НАН України, Оксані – доктору філософії.

Своїм доробком у галузі фізики напівпровідників, історії підрозділів університету, підготовки персоналії Вірослав Степанович Блашків увійшов в історію нашого навчального закладу, створив собі невідкладний часу пам’ятник. Вічна йому пам’ять.

Висловлюємо глибоке співчуття і дружину покійного Ользі Василівні, яка протягом двох років була класним керівником фізико-математичного класу Дрогобицької обласної спеціалізованої школи при нашому університеті – предтечі Дрогобицького педагогічного ліцею.

Юрій КИШАКЕВИЧ,
проректор з науково-педагогічної роботи (1980 – 2015)

ДМИТРО ДОНЦОВ

ВИБРАНІ
ТВОРИ

ТОМ
X

♦ НАШІ НОВІ ВИДАННЯ

ЗАВЕРШЕНО МАСШТАБНИЙ ВИДАВНИЧИЙ ПРОЕКТ: ПУБЛІКАЦІЮ “ВИБРАНИХ ТВОРІВ” ДМИТРА ДОНЦОВА У 10-ТИ ТОМАХ

Доцент кафедри української літератури і теорії літератури Олег Баган завершив свій масштабний видавничий проект: публікацію “Вибраних творів” Дмитра Донцова у 10-ти томах (Дрогобиць – Львів: ВФ “Відродження”, 2011 – 2016). Останній том має назву “Твори різних періодів”, містить публіцистику, культурологічну та літературну есеїстику Д. Донцова з журналів “Наш голос” (Львів), “Українская жизнь” (Москва), “Державна нація” (Прага), “ЛНВ” і “Вістник” (Львів),

“Вістник” (Нью-Йорк), “Альманах “Гомону України” (Торонто). Дрогобицький вчений встановив своєрідний рекорд України, самостійно відредагувавши, упорядкувавши і написавши десять передмов до книг. Тепер це найповніше і найконцептуальніше видання творів видатного ідеолога українського націоналізму, яке стає новим фундаментом для популяризації і вивчення його постаті, ідей та впливів на історію України.

ЛІТНЯ ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ-БІОЛОГІВ

Стало уже доброю традицією кожного року студентами груп БХ-11Б і БХ-11Б біологічного факультету проходити навчально-польову практику.

Під чітким керівництвом викладачів ми провели незабутню практику на базі "Гарт" СНУ ім. Лесі Українки, базі школи села Довге-Гірське Дрогобицького району і спортивно-оздоровчого табору "Смерічка", урочище Помірки.

База "Гарт" СНУ ім. Лесі Українки знаходиться на півночі Волині. Неймовірно красиві мішаних і хвойних лісів захоплюють своєю чарівністю. Під час проходження практики на цій базі ми відвідали екологічні стежини "Лісова пісня" і "Світязянка", метеорологічну станцію, збудовану ще у 1945 році.

Побували у Лісовому коледжі ім. В.В.Сульки (раніше Шацький лісний технікум), заснованому ще у 1963 році. На його території ростуть рідкісні дерева: клен

червоний (Acer gumbus), клен татарський (Acer tataricum) та інші. Побували на базі декаметрового радіотелескопа "Уран-3", який призначений для дистанційного радіозондування штучних акустико-іоносферних забруднень. Також завітали на мальовничі озера Пісочне і Світязь.

База школи села Довге-Гірське Дрогобицького району подарувала чудові пейзажі. Ми побували на горах Коньова (зараз Героїв Небесної Сотні) і Плішка. Піднімаючись на гору, ми оглянули всю красу природи. Також зауважили наявність у флорі високогір'я невластивих високогірним регіонам видів. Ми побували на водоспаді Лазному, від краси якого перехоплює дух, відвідали хутір Ровінь-Заріччя, який спеціалізується і займається гірськими походами. Через село протікає річка Стрий.

Третім етапом нашої практики був спортивно-оздоровчий табір "Смерічка", уро-

чище Помірки. Ми побували на Доброгостівському озері, де ознайомилися з розлинністю прибережних ділянок. Відвідали санаторний комплекс "Карпати", на території якого зростають рідкісні рослини: кампіс повзучий (Campsis radicans), магнолія суланжа (Magnolia soulangeana), гліцинія китайська (Wisteria chinensis). Побували у санаторному комплексі "Молдова", також не обминули лікувальні кювети мінеральних вод "Нафтуся" Трукавцького родовища. Вона містить органічні речовини нафтового походження, які знаходяться в настільки збалансованому складі, що їх можна віднести до складного гомеопатичного препарату, створеного природою.

Усі отримали неймовірні враження від практики та почерпнули для себе неоціненні знання із рослинного і тваринного світу.

Мар'ян ЮЗЬВЯК,
студент біологічного факультету
(група БХ-31Б)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Польова практика – це мрія студента біолого-природничого факультету, оскільки допомагає отримати максимальну кількість знань і відпочинку.

На кожній практиці ми поглиблювали і розширювали свої знання, здобували навички проведення спостережень у природі, збирання й опрацювання польового матеріалу (гербарію, колекції метеликів, вологого препарату та інші). Завдяки заняттям на практиці ми виховали в собі бережливе ставлення до природи рідного краю. Студенти збирають урожай із дослідних ділянок, підводять підсумки спостережень, заповнюють щоденники і на початку навчального року захищають залік із практики.

Перша наша практика проходила на базі СНУ ім. Л. Українки "Гарт" (сmt. Шацьк). Саме на мальовничих берегах найбільшого озера в Україні розташована база. Неповторний природний ландшафт, краса природи надихали нас на проведення різноманітних конкурсів, дискотек та свят. У кожної людини є потреба відпочинку. Найкращий він там, де ми можемо відчувати усю силу природи. Приємним видався піший маршрут екологічними стежками, де ми відчували себе справжніми туристами. Побували в музеї коледжу і музеї фауни, які є окрасою Лісового коледжу ім. В. Сулька. В музеї фауни налічуються 400 видів звірів і птахів, з яких 34 види занесені в Червону книгу. Відвідували також: метеорологічну станцію, антенне поле і радіотелескоп "УРАН-3".

Наступна практика проходила на базі

школи в с. Довге-Гірське Дрогобицького району.

Чого була варта ця мандрівка у гірське село Дрогобиччини. Який дивовижний краєвид відкривається при в'їзді. Про те, що таке може бути на Дрогобиччині, ми й уявити не могли. Внизу в'ється річка Стрий, навкруги видніються гора за горою і нам вдалось підкорити деякі з них – Плішку і Коньову (Небесна сотня). Гора Коньова є найвищою точкою Дрогобиччини, висота якої сягає 904 м. Біля підніжжя встановлено хрест, де вмонтовано прогорлі камені з вул. Інститутської в Києві. Село розкинулось по обидва боки річки Стрий. Неподалеку від села, на потоці Лазний, розташований водоспад із однойменною назвою, який заворожує своєю красою. Також чаруючим і гарним постало перед нами озеро з рожевим лататтям. Рожева ніжка розпускається зранку, а її ши-

рокі зелені листки-долоньками лежать на воді й не тонуть. Під час практики від місцевого населення і керівників практики ми дізнались цікаву інформацію про недобудовану дамбу. Зі слів місцевих: "Будували її і кинули в 1986 році, коли вибухнув Чорнобиль. Мали затопити села Довге і Рибник. Людей виселяли і дали квартири в Бориславі. Але всіх не встигли і дехто залишився, тут живе й досі". Іншу версію, не менш цікаву, про зупинку будівництва назвав нам керівник практики В. Стахів: "Будівництво зупинило через величезний зсув гори, який стався під час будівництва аварійного водозливу. Уявити тільки, яка маса води понеслась би в сторону Стрия...". Дійсно, розмах будівництва вражає, і сягає від близько 40 метрів. Відвідали також Асоціацію Гірських Провідників "Ровінь". Це навчально-тренувальний центр підготовки гірських провідників та рятувальників гірської пошукової-рятувальної роботи. Генеральним директором асоціації обрано Романа Горбича.

Остання наша практика була на базі "Смерічка" нашого університету в урочищі Помірки. Не менш захоплюючі місця ми відвідали і тут: озеро в с. Доброгостів, розташоване в дуже мальовничому місці, навкруги ліс, гори і неймовірна краса. Побували на території санаторію "Карпати", розглядаючи індуковані рослини.

Тому, на мою думку польова практика є найкращою можливістю для студента біолого-природничого факультету отримати корисні йому знання і трішки відпочинку.

Тетяна ГЕРЕМЕШ,
студентка біологічного факультету
(гр. БХ-21Б)

